

nekod v visokih civilizacijah ponujena na krožniku kot najvišja pridobitev, kar pa je samo kamuflaža za žensko resnično podrejenost, ki se kaže v odrekanju pravice do opravljanja poklicev, ki so moško področje, kakor tudi v delitvi domačega dela. Dečkova mati in druge sirske matere skrbijo res za dom, otroke, družino, jih pa vidimo kot enakopravne partnerke pred možmi pri odločanju o rodbinskih zadevah. Nihče ne zaničuje ženske zato, ker je ženska. Seveda je še dolga pot do prebitja barier, saj sirske dekletke starši vidijo najrajši takoj v zakonu, da odpade skrb zanjo. Toda že Nadia, piščevca dekletke, krene na pot samostojnosti in tudi vse bolj pomaga izvoljencu pri njegovem ilegalnem političnem delu.

V sam potek dogajanja so neopazno vključene mnoge prelepe misli, vredne pomnjenja. Evropski človek v svoji obsedenosti od naglice spregleda preveč vrednosti in siromaši svoje življenje. Ne zna več najti miru za tiho prisluškovanje vase, za koristni molk in umiritev svojega razburkanega vsakdanjika. Kakšna razlika z urami, kakor jih izkorišča naš mladi zapisovalec v dnevnik. Vsako premisli, ji v sebi dodeli pomen, ne zapravlja časa za jalovosti, nasprotno, napolni ga, kolikor je le mogoče, saj iz izkušnje ve, kako dragocena je vsaka ura in kako ne-spametno je razmetavati podarjene dneve. Vendar zna ceniti vse lepote okoli sebe. Ne prezre ničesar: ne pihljanja vetriča v Nadiinih laseh, ne cveta, ki ga odpira zanjo, in ne sinjega neba, ki prijazno opazuje mlado ljubezen. To je tisto, kar dela ljudi prijatelje med seboj, kar utrjuje zvestobo, kar odganja izdajalstvo vsake vrste, kar krepi vedno človeško potrebo po prijateljstvu, po medsebojnem razumevanju, stikih, pomoči.

Zgovorna knjiga *Dlan polna zvezd* je zares dlan polna zvezd, samo znati je treba seči po njih. Slednji zapis nosi sporočilo, potihoma nagovori bralca, mu ponuja novo zvezdo, novo lepoto, novo iskrenost se vrednoto. Pod silno skromnostjo povedanega, pod enostavnostjo je skri-

to toliko zvezdnega bogastva, da je res škoda, ko bi te knjige ne dobilo v roke čimveč mladih bralcev. Tudi ostalim bo lahko kažipot, vse tja v pozna leta.

Ko avtor predstavlja življenje in miselnost svoje domovine, jo gotovo najbolje sočasno tudi odpira svetu. Priznajmo, da nam je malo znana. Zdaj smo se po Schamijevi zaslugi razgledali po njej, posebno po njenih prebivalcih, po njihovi strpnosti, s katero živijo na nevelikem prostoru tako različni ljudje brez medsebojnih napetosti, sovraštva, prisile, kar je celo v Evropi še vedno, vsaj ponekod, redkost.

In tudi to je dragocenost te knjige vrlu drugih. Zlasti za naš čas, ki nosi vojne v sebi in se ne zna ozdraviti od njih. Rafik Schami nam tudi opisuje grde politične razmere v Siriji, vendar ima za to sredstvo: novinarske zapise kot boj zoper tiranijo vsake vrste. Beseda, pravi Habib, je močnejša kot vse orožje.

Nada Gaborovič

BEVKOVA PESTRNA V RUSKEM PREVODU

Ob stoletnici Bevkovega rojstva je lani v Moskvi pri založbi Hudožestvennaja literatura, izšel v zbirki Biblioteka sodobne jugoslovanske književnosti izbor iz Bevkove proze v ruskem prevodu, ki obsega kar 528 strani. Naslovljen je po eni od uvrščenih povesti *Sunduk s srebrom* (*Skrinja s srebrniki*, kakor je Bevk prvotno naslovil povest, ki jo mi poznamo pod naslovom *Srebrniki*). Izbor je prvič izšel leta 1971, a je zdaj deloma preurejen in dopolnjen. Na novo je napisana tudi spremna študija. Njena avtorica je leningrajska znanstvenica Maja Ryzova, ki že več desetletij raziskuje slovensko književnost ter še posebej njene zveze z rusko književnostjo. Deluje pa tudi kot prevajalka in je že za prvo izdajo knjige prevedla povest *Bridka ljubezen*, za to izdajo pa dodatno mladinsko delo *Pestrna*.

Druga dela v izboru so: povesti *Hiša v*

strugi in Srebrniki ter novele Bajtar Miha-le, Mati in Težka pot. Razen Ryžove so prevajale še I. Makarovska dva teksta ter po enega J. Rjabova, N. Lebedeva in E. Barutčeva.

Uvrstitev *Pestrne* v ta izbor daje knjigi nov značaj. Med deli, ki so po tematiki vezana pretežno na kmečko okolje, je *Pestrna* podoba kmečkega življenja bistveno dopolnila. Neprizanesljivo razkriva trdote tega življenja, ki napravi trde tudi ljudi, celo v njihovem odnosu do otroka. V povesti je to mala Nežka, ki si je že s petimi leti morala iti služiti kruh kot pestrna. Tako je v tem delu tudi izrazitejši socialno kritični poudarek kakor v drugih Bevkovih delih, ki realizem poglobljajo bolj v psihologijo oseb. Hkrati lik petletne deklice dopolnjuje tudi vrsto dekliskih in ženskih oseb, ki so v tem izboru risane s pretežno mračnimi potezami, tako da Nežka skupaj s svojo zgarano materjo tvori protiutež tem bolj ali manj negativnim ženskim likom. Pa še na nekaj moramo opozoriti. *Pestrna* je delo, namenjeno mladim bralcem, tu pa je uvrščeno v izbor za odrasle. S tem je brez posebnega pou-

darjanja uveljavljena popolna enakovrednost mladinskega besedila drugim besedilom v avtorjevem opusu.

Spremna študija nazorno in pregledno podaja Bevkovo življenjsko pot in njegov pisateljski razvoj, pri čemer ohranja navajanje del po tematskih sklopih. Opozarja na slogovne značilnosti in poudarja socialno-psihološko motivacijo v Bevkovem realizmu, ki zlasti v poznejših letih postaja glavni ustvarjalni postopek v njegovem delu. V ta razvojni tok organsko vključuje tudi Bevkova mladinska dela.

Vsekakor je bilo opravljeno z novo izdajo *Skrinje s srebrniki*, ki je izšla v 50.000 izvodih, pomembna kulturno dejanje, saj bo knjiga pomagala širiti in utrjevati vednost o naših literarnih vrednotah pri rusko beročem občinstvu. Z vidika mladinske književnosti pa ta dopolnjeni izbor samo potrjuje veljavnost vrednotenja, po katerem je kvalitetno mladinsko delo enakovreden del celotne književnosti, naj gre za opus posameznega avtorja ali za književnost nasploh.

Alenka Glazer